

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Quædam Classes Personarum quid, & quantum donare possunt? §. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

hoc Juramento non revocandi testamentum, & consequenter donationem causa mortis, vide, quæ nos alibi & diximus, & quæ dicemus *b* mox in simili.

11. De donatione causa mortis innumeris Jurisperiti late disputant, innumeriq; Theologi, quorum præcipuos citatos habes præter Onate, & Molina *d* apud Dianam *e* varias de hac dispositione facultates pereurrentem.

Donatio, non subsistente causa ipsius.

Ubi

De simili Eleemosyna, vel Legato.

12. An donatio facta ob aliquam causam, canon subsistente, sit valida?

Respondeo, necessariam esse distinctionem. Donatio enim per errorem facta, quando error cadit in substantialia, est nulla, est autem valida; quando in accidentalia, qui ibi non subsistit causa donandi, quare, nec donatio ab illa dependens, hic vero subsistit. Et ratio ulterior est, quia, non persistente causa cadente in substantialia, donans merito judicatur, nequaquam persistere in sua dispositione, at vero, non persistente causa cadente in accidentalia, quia sic levis est mutatio, in eadem dispositione merito persistere judicatur. Vide quæ in simili dixi de Promissione cap. 4. à num. 8.

13. Illud diligenter advertendum, hic, nomine substantialium intelligi omnes illas causas, quæ sunt motivæ Donationis, hoc est, quæ, si cognitæ fuissent non adesse facta non fuisset Donatio: Accidentalibus vero sunt causæ tantum impulsivæ, id est quibus cognitis non adesse, adhuc facta Donatio fuisset.

Hæc breviter innuisse sufficiat; nam multa de hoc argumento ego alibi *f* dixi.

14. Non subsistente paupertate, Sanctitate, infirmitate, an donatarius obligetur restituere ea, ad quæ donanda principaliter notus fuit donans ab his, causis, dixi item *g* alibi, ut etiam alibi de occultè defforata, si aliquid accipiat ex causa Virginitatis.

15. In dubio de animo donantis, an causa donandi fuerint motiva, an impulsiva? restituendum pro rata dubii puto.

CAPUT III.

Quis possit donare?

Donare ii possunt, qui legitime sub suo dominio, vel libera administratione rem donandam habent. Dubitatur autem de aliquibus, de quibus ego alibi per alias occasiones disputavi, quorum loca, in gratiam Lectoris, indicabo infra cap. ultimo.

Alia igitur, quæ supersunt, hic in propria sede suam tractationem merito exposcunt, & ego breviter studiose propinabo.

§. PRIMVS.

Quadam Classes Personarum quid, & quantum donare possunt?

REGES, ET PRINCIPES.

1. **R**eges, & Principes donare quidem & remunerari de suis propriis bonis libere possunt. Verum de Bonis Coronæ, quæ se habent, ut bona vincularia, & ipsis data, ad bonam administrationem, & defensionem Regni non possunt profusè donare in damnum successorum, nam propterea iidem Successores possent revocare has nimis exorbitantes donationes ex prædictis bonis factas: quod minutius, multis adductis Doctoribus, habet Diana, *b* apud quem etiam habes donationem remuneratorem Principis non immo- *h Diana p.* deratam, cum transeat in contractum, revo- *8. r. 6. ref.* cari non posse, eandemque multis gaudere *18. ib. ref.* Privilegiis. *122. & 123.*

2. Illud in his dubitari solet, An, si dicti Reges, ac Principes inveniuntur ære alieno gravati, possint nihilominus donationes liberales, vel remuneratorias facere?

Respondeo, posse, sed certè limitatius. Sicut enim tunc possunt expendere ea, quæ sunt ad suum decentem statum necessaria, ita & ad has liberales, sed moderatas Donationes, quæ ad ejus decentiam sine dubio pertineant, cum non possit (ait *i* Delugo) Regia dignitas sine liberalitatis exercitio decenter sustineri. *i Delug. d. 23. de Just. n. 148.*

3. Ex qua doctrina collige idem cum proportionem sentiendum de aliis Principibus Seculari-

cularibus, immo, & proportionaliter de Ecclesiasticis, aliisque similibus; si enim eas donationes, siue mere liberales, siue remuneratorias facere possunt, quæ, omnibus à viro prudenti expensis, iudicantur pertinere ad ipsorum statuum decentiam, ita nimirum, ut viles notabiliter haberentur, ni eas facerent: quare, si moderatæ, modo dicto, sint, ut esse certe omnino debent, ad congruam eorundem sustentationem revocantur.

§. II.

Rectores Civitatum, seu Universitatum.

I non solum possunt expendere necessaria ad publicam utilitatem, ut ad conducendum Medicum, Advocatum, Magistrum Artium, ad fabricandum carcerem, ad Pontes necessarios construendos, vias accommodandas, ad procurandam annonam, &c. Verum etiam ad moderatas, juxta quantitatem Bonorum Civitatis, Donationes remuneratorias, immo ad moderatas item, & liberales, conducentes ad bonum Universitatis, qualis est elemosyna, & ad ludos, publicæ recreationis gratia, exhibendos, dummodo à necessariis, & à debitis solvendis notabile quid non adimatur. Lege Sancex, a & Delugo. b

a Sanc. in
consil. l. 1.
c. 6. d. 8.

b Delugo
d. 23. de
Inst. n. 144

c Diana p.
8. tr. 6. res.
16. sine.

2. Illud profecto, quod ex Bartolo assertum Diana, c approbare non possum, quod scilicet, si Rectores hoc anno Civitatem gubernantes, non remunerati sunt obsequium Universitati factum ab aliquo, nequeant Rectores anni sequentis remunerari, quia remuneratio (inquit Bartol.) est personalis ex parte remunerantis, Approbare, inquam, non possum, nam Rectores siue hujus, siue alterius anni non agunt nomine proprio; sed nomine Universitatis, seu Civitatis, quæ semper est, & remanet eadem persona moralis, &c.

§. III.

Parentes.

Parentes, quamvis multos habeant filios, licite ea possunt donare, quæ pertinent ad decentiam sui status. Si vero ea, quæ ad ejusmodi decentiam non pertinent, profuse donent, valide donant, quia disponunt de

re sua, sed illicitè, si notabiliter damnum faciant legitimis filiorum. Valide, inquam, donec filii revocent, nam filios posse donationes Parentum in suæ legitimæ præjudicium factas irritare per Judices post Parentum mortem, mihi certum est, & videri potest apud Rebell. d. arque in nostro Decal. e

2. Quando donationem facit Pater Filio Clerico in fraudem Gabellarum, probat ibidem Diana, f adhuc Gabellam debent, sed deinde quæstionem irresolutam relinquit. E. e. L. 1. m. go sanè in memoriam tibi revoco, nemini debere hanc fraudem in foro interno suffragari, nam in foro externo: cum delictum fraudis non præsumatur, evinces litem contra Gabellarios. Quod si Pater vere, & sine fallacia ex occasione quidem non solvendi Gabellam, sed ex alio decenti motivo, suum Clerico Patrimonium assignet, non mihi videtur, esse condemnandus.

3. Quid de Donatione Paris facta Filio ad ordines suscipiendos? Id hic solum quaero, nam ceterum de Donatione, quam Pater, vel Mater faciat Filio universaliter, alibi g. d. c. t. m. est.

Respondeo, Pater non solum valide potest, sed etiam obligatur dare filio, quod est necessarium ad assumendos Ordines Sacros. Intellege semper, si suppetant Patri facultates, &c. An item ad Ordines Minores & alia minoriora erudite tractat Cutelli. b Data autem à Patre in Patrimonium, ut filius Ordines suscipiat, multi apud eundem Cutelli dicunt, computari in legitimam, & venire in computationem cum aliis fratribus. Multi apud eundem negant. Utrumque probabile, id quod nos alibi satis explicuimus. i

4. Donatio ficta à Patre, ut item à quocunque alio ficta, filio, vel cuicumque alteri facta, hoc est, ut sequuta ordinatione, non peccantur sic donata, vel, ut illa, ordinatus restituere teneatur, adhibita etiam, ut solet, Anapoca, vel, ut vocare consuevimus, Alberano, quatenus invalida sit, & illicita, dixi supra, cum de k Ordine.